

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ

**podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů**

Identifikační údaje:

**Název: Úprava aktivit SC 3.1 v rámci revize č. 5 Operačního programu
Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020**

Charakter koncepce:

Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020 (dále také jen „Operační program“ nebo „OP PIK“) je dokument vypracovaný Řídícím orgánem OP PIK (Ministerstvo průmyslu a obchodu) ve spolupráci s partnery, který stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) za účelem dosažení konkurenceschopné a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích.

Druhá část revize č. 5 OP PIK, která je předmětem této změny koncepce, se týká rozšíření již schválené a realizované podpory obnovitelných zdrojů energie (dále také jen „OZE“), která dosud zahrnuje podporu výstavby a rekonstrukce / modernizace malých vodních elektráren (do 10 MWe instalovaného výkonu), vyvedení tepla ze stávajících bioplynových stanic pomocí tepelných rozvodných zařízení do místa spotřeby, instalace vzdálené kogenerační jednotky využívající bioplyn ze stávající bioplynové stanice za účelem využití užitečného tepla v soustavě zásobování teplem či jiným vysoce efektivním způsobem, výstavbu a rekonstrukci zdrojů tepla a kombinované výroby elektřiny a tepla z biomasy a vyvedení tepla o další aktivity, a to v následujících dvou oblastech:

- instalace solárních kolektorů a tepelných čerpadel pro ohřev užitkové vody v podnicích,
- podpora výstavby větrných elektráren.

Z důvodu využití maximálního možného lokálního potenciálu došlo proto k upřesnění a rozšíření stávajících podporovaných aktivit, a to v rámci prioritní osy 3 „Účinné nakládání s energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů

energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání s energií a druhotných surovin“ a jejího specifického cíle 3.1 „Zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR“ o výše uvedené nové oblasti.

Umístění: území České republiky mimo území hlavního města Prahy

Předkladatel: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Průběh zjišťovacího řízení:

Zjišťovací řízení k revidovaným částem OP PIK bylo zahájeno dne 13. 7. 2018 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet (dále také jen „informace“), na úřední desce posledního dotčeného kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA na internetových stránkách http://portal.cenia.cz/eiasea/view/SEA100_koncepce pod kódem koncepce MZP260K, a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům ke zveřejnění na úředních deskách. Informace o oznámení koncepce byla zaslána také dotčeným orgánům.

Souhrnné vypořádání připomínek:

Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, oddělení SEA (dále jen „MŽP“), obdrželo vyjádření od celkem 22 subjektů. **Zádné z doručených vyjádření neobsahovalo zásadní připomínky k předmětné změně koncepce ani požadavek na další posuzování podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů** (dále také jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“). Kopie všech obdržených vyjádření byly předány předkladateli koncepce. Vypořádání vyjádření, která obsahovala připomínky k předmětné revizi, je zároveň součástí přílohy tohoto závěru zjišťovacího řízení.

Závěr:

Na podkladě oznámení koncepce a vyjádření k němu obdržených provedlo Ministerstvo životního prostředí dle kritérií uvedených v příloze č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí zjišťovací řízení ve smyslu § 10d výše uvedeného zákona s následujícím závěrem:

Úprava aktivit SC 3.1 v rámci revize č. 5 Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020 nebude mít významný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, a nebude proto posuzována dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Konkrétní záměry, které budou z revize OP PIK vycházet, však bude třeba posuzovat samostatně.

Odůvodnění:

Revize OP PIK představuje změnu stávajícího materiálu, který byl podroben procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí včetně hodnocení vlivů

na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle ustanovení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „naturové hodnocení“). Naturové hodnocení konstatovalo, že OP PIK nebude mít významný vliv na celistvost a předměty ochrany evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) a ptačích oblastí (dále jen „PO“). MŽP vydalo k OP PIK dne 2. července 2014 pod č. j. 45794/ENV/14 souhlasné stanovisko SEA s požadavky, kterými budou zajištěny minimální možné dopady OP PIK jak na životní prostředí a veřejné zdraví, tak i na EVL a PO soustavy Natura 2000.

K výše uvedenému závěru zjišťovacího řízení dospělo Ministerstvo životního prostředí po zohlednění kritérií pro zjišťovací řízení dle přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí:

1) Obsah koncepce, zejména s ohledem na:

a) účelnost stanovených variant řešení k dosažení sledovaných cílů

Revize OP PIK je zpracována invariantně. Z hlediska cílů OP PIK je toto řešení dostačující.

b) míru, v jaké koncepcí stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, a to buď vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti a provozním podmínkám nebo z hlediska požadavků na přírodní zdroje

První oblast revize OP PIK se týká rozšíření přijatelných aktivit v rámci specifického cíle (SC) 3.1 o podporu instalací solárních kolektorů a tepelných čerpadel pro ohřev užitkové vody v podnicích. Rámec pro budoucí povolení záměrů, které by mohly mít potenciálně významný vliv na životní prostředí lze spatřit v případě realizace tepelných čerpadel. V některých případech by se mohlo jednat o hlubinné geotermální vrty s hloubkou větší než 200 metrů, které dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí podléhají zjišťovacímu řízení na úrovni krajského úřadu.

Druhá oblast revize OP PIK zahrnuje rozšíření přijatelných aktivit SC 3.1 o podporu instalací větrných elektráren (VTE). Vzhledem k tomu, že lze předpokládat, že v řadě případů půjde o projekty, které zahrnují výstavbu VTE s výškou stožáru vyšší než 50 m, bude se jednat o záměry, které podle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí podléhají zjišťovacímu řízení, a to opět na úrovni krajského úřadu.

Zejména v případě navrhovaného rozšíření podpory o větrnou energetiku se přitom implicitně předpokládá omezení územního pokrytí zejména s ohledem na ochranu ptactva, netopýrů, případně jiných relevantních aspektů ochrany životního prostředí a krajinného rázu, které bude řešeno individuálně v rámci řízení EIA při posuzování jednotlivých projektových záměrů.

S ohledem na relevantní aspekty ochrany životního prostředí bude případná podpora nových aktivit navržených v rámci této revize operačního programu vůči žadatelům dále podmíněna tím, že do závazného textu budoucích relevantních výzev programu podpory Obnovitelné zdroje energie budou zahrnuty podmínky pro výstavbu větrných elektráren (výstavba bude realizována mimo lokality soustavy Natura 2000, mimo migrační koridory a místa se zvýšeným nebo známým výskytem ptáků a létajících savců a mimo biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců – tedy tak, aby nedošlo k jejich významnému ovlivnění). Z tohoto důvodu se významné vlivy na životní prostředí, včetně lokalit soustavy Natura 2000, nepředpokládají.

c) míru, v jaké ovlivňuje jiné koncepce

OP PIK i jeho předkládaná revize má vztah k celé řadě strategických dokumentů na mezinárodní i národní úrovni. U navrhované revize OP PIK se však nepředpokládají takové negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví, aby docházelo k jejich významné kumulaci s vlivy vyvolanými jinou koncepcí.

d) význam koncepce pro začlenění požadavků na ochranu životního prostředí a veřejné zdraví, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje

OZE přispívají ke snižování emisí skleníkových plynů, ke snížení energetické závislosti státu a jednotlivých regionů, k jejich rozvoji, k vytváření nových pracovních míst a umožňují decentralizaci energetických zdrojů s ohledem na místní podmínky. V rámci společného evropského cíle se ČR zavázala, že podíl OZE na hrubé konečné spotřebě energie bude v roce 2020 činit 13%. Implementace opatření, která jsou předmětem navrhované revize, se stane příspěvkem k plnění národních závazků v oblasti energetických úspor a udržitelného nakládání se zdroji, které jsou součástí strategií v oblasti energetiky a ochrany klimatu. Lze tedy předpokládat převážně pozitivní význam koncepce.

e) vliv koncepce na udržitelný rozvoj dotčeného území (včetně sociálně-ekonomických aspektů)

Z důvodů, které jsou nastíněny v předchozím bodě, lze vliv koncepce na udržitelný rozvoj považovat za pozitivní.

f) problémy životního prostředí a veřejného zdraví, které jsou závažné pro koncepci

Přes všechny přínosy ve smyslu menší zátěže životního prostředí oproti výrobě elektrické energie z konvenčních zdrojů, je výstavba VTE zásahem do krajiny, který se může svým charakterem dotýkat zájmů chráněných zejména zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Jednou z důležitých charakteristik, kterou je třeba vzít v potaz při umísťování VTE do krajiny, je rozsah vizuálně ovlivněného území. Jeho rozloha se pohybuje v desítkách až stovkách km².

Kromě ovlivnění charakteristik krajiny mají často VTE dopad i na další aspekty životního prostředí. Jedná se např. o vlivy na určité druhy živočichů, zejména ptáky a savce z řádu letounů. Výstavba VTE může způsobit ztrátu cenného biotopu těchto druhů a v některých případech ohrozit i jejich samotnou existenci. Zejména v případě ptačích oblastí a jejich okolí je třeba zohlednit širší vazby v území a vyvarovat se umístění VTE do migračního koridoru (tahových tras) druhů ptáků, které jsou jejich předměty ochrany. Některé druhy ptáků jsou citlivé též na rušivý vliv provozu těchto zařízení či samotnou změnu struktury krajiny. V neposlední řadě je třeba věnovat pozornost i vlivům spojeným se samotnou fází výstavby VTE a jejího provozu. V rámci nich může docházet k významnému rušení jedinců zvláště chráněných druhů a druhů, které jsou předmětem ochrany EVL nebo PO.

Dále se jedná o vlivy na přírodní, kulturní a estetické hodnoty krajiny. Výstavba VTE může narušit nebo poškodit její hodnoty. Mimo přírodních a kulturních hodnot jsou jimi i architektonické a urbanistické hodnoty, jakož i harmonické měřítko a vztahy v krajině. Nositeli těchto hodnot jsou především významné krajinné prvky, zvláště chráněná území, přírodní parky, památkově chráněná území a kulturní památky.

Pouze na základě koncepce v tomto téměř celostátním měřítku bez znalosti bližší charakteristiky, konkrétní lokalizace a parametrů budoucích projektových záměrů a opatření však nelze možné dopady navržených záměrů na přírodu a krajinu a veřejné zdraví postihnout a adekvátně vyhodnotit. Vše proto následně závisí na posouzení každého konkrétního záměru a splnění všech zákonných podmínek pro umístění stavby. Posuzované projekty je přitom třeba vždy hodnotit i ve vztahu k již existujícím obdobným instalacím ve vymezeném dotčeném území.

V případě opatření typu instalace solárních kolektorů je situace jiná, protože tyto zařízení jsou umísťována buď přímo na střechách obsluhovaných budov, nebo v případě tepelných čerpadel v jejich bezprostředním okolí. V zamýšleném využití pouze pro podniky pak často v průmyslových areálech nebo jinak antropogenně silně ovlivněném prostředí. Dopad na životní prostředí a jeho jednotlivé složky je tedy v takových případech minimální.

Vzhledem k charakteru navržených změn lze konstatovat, že při respektování výše uvedených podmínek a přístupů se významné negativní vlivy na životní prostředí včetně lokalit soustavy Natura 2000 a na veřejné zdraví nepředpokládají. Zaměření intervencí OP PIK na podporu zejména inovativního podnikání zůstane zachováno i nadále, naopak s vyšším přínosem k účinnému nakládání s primárními přírodními zdroji a zvýšením podílu OZE. Proto se lze domnívat, že celkový dopad předložených změn OP PIK na životní prostředí bude neutrální případně spíše pozitivního charakteru.

g) význam koncepce pro implementaci požadavků vyplývajících z právních předpisů Evropského společenství týkajících se životního prostředí a veřejného zdraví

Revize OP PIK plně respektuje závazky, které pro ČR vyplývají z členství v EU, OSN, OECD a dalších mezinárodních organizací. Změna koncepce tedy nepředstavuje významné dopady na oblast uplatňování evropského práva životního prostředí.

2) Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území, zejména s ohledem na:

a) pravděpodobnost, dobu trvání, četnost a vratnost vlivu koncepce

Vzhledem k charakteru revize OP PIK a jeho cílů lze předpokládat, že koncepce nebude mít významné negativní vliv na životní prostředí a veřejné zdraví.

b) kumulativní a synergickou povahu vlivu

Vzhledem k charakteru revize OP PIK, jejímž předmětem je podpora rozvoje OZE, nejsou kumulativní a synergické vlivy předpokládány.

c) přeshraniční povahu vlivu

S ohledem na účel a cíle revize OP PIK je identifikace významných negativních přeshraničních vlivů málo pravděpodobná.

d) rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví vyplývající z provedení koncepce

S odkazem na výše popsané a na potřebu podstoupit následná povolená řízení, navržené změny nepředstavují významné riziko pro životní prostředí a veřejné zdraví.

e) závažnost a rozsah vlivu (počet obyvatel, který by mohl být pravděpodobně zasažen)

Významné negativní vlivy revize OP PIK se nepředpokládají. Odpovídající ochrana veřejného zdraví bude zajištěna v příslušných správních řízeních (územní řízení, stavební řízení), případně v procesech EIA.

f) důležitost a zranitelnost oblasti, která by mohla být zasažena, s ohledem na:

i. zvláštní přírodní charakteristiku nebo kulturní dědictví

S ohledem na relevantní aspekty ochrany životního prostředí bude případná podpora nových aktivit navržených v rámci revize jako rozšiřujících pro naplnění SC 3.1 vůči žadatelům podmíněna tím, že instalace solárních kolektorů bude podpořena pouze v případě umístění na stávající zastavěné ploše a výstavba VTE

- bude realizována mimo lokality soustavy Natura 2000 podle zákona o ochraně přírody a krajiny a s respektováním ekologických nároků předmětu jejich ochrany, tedy tak, aby nedošlo k jejich významnému ovlivnění,
- bude realizována mimo migrační koridory a místa se zvýšeným nebo známým výskytem ptáků a létajících savců, zejména těch, kteří jsou předmětem ochrany EVL nebo PO, tedy tak, aby nedošlo k jejich významnému ovlivnění,
- bude realizována mimo biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců, zejména těch, kteří jsou předmětem ochrany EVL, tedy tak, aby nedošlo k jejich významnému ovlivnění,
- s výjimkou výše uvedených omezení koncepce předpokládá potenciální přijatelnost projektových záměrů v celostátním měřítku (mimo území hl. m. Prahy) a
- všechny jednotlivé projektové záměry, zejména záměry výstavby VTE, budou předkládány místně příslušnému orgánu ochrany přírody k vyjádření v rámci nezbytných správních řízení.

V rámci přípravy projektových záměrů a při formulaci relevantních výzev OP PIK bude dále v maximální míře respektován návrh metodického návodu MŽP („Vyhodnocení možností umístění větrných a fotovoltaických elektráren z hlediska ochrany přírody a krajiny“) pro subjekty samosprávy, který rozčleňuje hodnocené území z hlediska možnosti výstavby VTE na území nevhodná (do těchto území spadají mj. také území památkově chráněná a kulturní památky), spíše nevhodná a obecně vhodná pro výstavbu VTE.

S ohledem na obsah a charakter předkládané revize OP PIK se nepředpokládají významné vlivy na složky životního prostředí, včetně lokalit soustavy Natura 2000 ani na kulturní dědictví.

ii. hustotu obyvatel, osídlení a míru urbanizace

Nejsou předpokládány negativní vlivy revize OP PIK na hustotu obyvatel, osídlení a míru urbanizace.

iii. překročení norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot

Realizací revize OP PIK nebude docházet k překračování norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot tak, jak jsou nastaveny v právních předpisech na ochranu životního prostředí.

iv. kvalitu půdy a intenzitu jejího využívání

Nejsou předpokládány významné negativní vlivy revize OP PIK na kvalitu půdy a intenzitu jejího využívání. Možné vlivy realizace koncepce na zemědělský půdní fond budou vyhodnoceny v rámci pořizování územně plánovací dokumentace a následně v příslušných správních řízeních (územní řízení, stavební řízení), případně v procesech EIA.

v. dopady změny klimatu

Předpokládá se, že implementace opatření, která jsou předmětem navrhované revize, se stane příspěvkem k plnění národních závazků v oblasti energetických úspor a udržitelného nakládání se zdroji, které jsou součástí strategií v oblasti energetiky a ochrany klimatu.

g) dopad na oblasti nebo krajiny s uznávaným statusem ochrany na národní, komunitární nebo mezinárodní úrovni

Vzhledem k nastaveným požadavkům pro umístování VTE, které budou součástí závazného textu budoucích relevantních výzev programu podpory Obnovitelné zdroje energie, nejsou významné vlivy na oblasti nebo krajiny s uznávaným statusem ochrany na národní, komunitární nebo mezinárodní úrovni předpokládány.

3) Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v téže oblasti:

Přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišné úrovni v téže oblasti je shledán jako minimální. Druhá část revize č. 5 OP PIK je změnou Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020, který již byl předmětem posouzení vlivů na životní prostředí dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Lze uzavřít, že na základě oznámení koncepce, doručených vyjádření v rámci zjišťovacího řízení a porovnání úprav aktivit SC 3.1 v rámci revize č. 5 Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014 – 2020 s výše uvedenými kritérii přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, dospělo MŽP k závěru, že se jedná o takovou změnu koncepce, u které není předpoklad významných vlivů na životní prostředí, jež by odůvodňovaly nutnost posouzení dle tohoto zákona.

Současně je nutné při podpoře nových aktivit, které jsou předmětem této revize operačního programu jako rozšiřující pro naplnění SC 3.1 při vyhlášení výzev programu podpory Obnovitelné zdroje respektovat požadavky ze stanoviska MŽP k návrhu koncepce vydaného pod č. j. 45794/ENV/14 ze dne 2. července 2014, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace OP PIK na životní prostředí a veřejné zdraví.

S ohledem na relevantní aspekty ochrany životního prostředí bude případná podpora nových aktivit navržených v rámci této revize operačního programu jako rozšiřující pro naplnění SC 3.1 vůči žadatelům dále podmíněna tím, že do závazného textu budoucích relevantních výzev programu podpory Obnovitelné zdroje energie budou zahrnuty podmínky uvedené pod bodem 2 f) i. Odůvodnění tohoto závěru zjišťovacího řízení.

Při realizaci záměrů bude odpovídající ochrana jednotlivých složek životního prostředí a veřejného zdraví zajištěna v příslušných správních řízeních (územní řízení, stavební řízení), případně v procesech EIA.

Mgr. Evžen DOLEŽAL v. r.

*ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence*

Obdrží:

předkladatel, dotčené orgány, dotčené územní samosprávné celky

Přílohy: *obdrží předkladatel*

- Vypořádání obdržených vyjádření
- kopie vyjádření MŽP, odboru odpadů
- kopie vyjádření MŽP, odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny
- kopie vyjádření MŽP, odboru ochrany ovzduší
- kopie vyjádření MŽP, odboru obecné ochrany přírody a krajiny
- kopie vyjádření MŽP, odboru druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků
- kopie vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Magistrátu hlavního města Prahy, odboru ochrany prostředí
- kopie vyjádření Krajského úřadu Pardubického kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Krajského úřadu Olomouckého kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Krajského úřadu Karlovarského kraje, odboru ŽP a zemědělství
- kopie vyjádření Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru ŽP a zemědělství

- kopie vyjádření Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru ŽP
- kopie vyjádření ředitele Krajského úřadu Libereckého kraje
- kopie vyjádření členky Rady Ústeckého kraje pro oblast kultury a památkové péče, zemědělství, životního prostředí a venkova
- kopie vyjádření člena Rady Jihomoravského kraje
- kopie vyjádření Radní hlavního města Prahy
- kopie vyjádření Správy Krkonošského národního parku
- kopie vyjádření České inspekce životního prostředí, ředitelství
- kopie stanoviska Krajského úřadu Karlovarského kraje dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů